

Práce na problematice kvality sladkých povrchových vod se zřetelem na populace ryb a jejich vývoj začaly již v roce 1999, kdy byl jako signální druh vybrán lipan podhorní *Thymallus thymallus* L. a určeny abiotické faktory, limitující jeho výskyt pro stanovení charakteru vod (lososového nebo kaprového). Bylo navrženo 123 úseků velmi pravděpodobně rybných vod (VPRV), na které byla rozdělena celá síť vodních toků ČR a vznikla databáze naplněna velkým množstvím informací o struktuře úseků. Standardní monitoring byl postupně zaveden v celé síti uzávěrových bodů, kterými jsou determinovány jednotlivé úseky VPRV a tato síť byla začleněna do státní sítě ve správě ČHMÚ.

Screeningovými monitoringy byl řešen rozsah standardního monitorování netypických ukazatelů směrnice. Byla zpracována rozsáhlá databáze informací o implementaci směrnice v zemích EU a byla vytvořena národní tabulka limitů lososových a kaprových vod. Pro naplnění hlavního cíle směrnice 78/659/EEC - vlastního zlepšení jakosti vody v úsecích povrchových vod, byla vytvořena obecná osnova programů opatření a rozpracován návrh pilotního akčního plánu. Práce na akčních plánech pokračovali v roce 2002 v implementačním úkolu MZe.

V roce 2002 byla hlavní cílem úkolu implementace v odpovídajícím rozsahu do právního řádu ČR. Realizačním výstupem této části IP je návrh *Nářízení vlády, kterým se stanoví povrchové vody, které jsou vhodné pro život a reprodukci původních druhů ryb a dalších vodních živočichů*. První verze návrhu byla již od začátku roku 2002 předmětem mnoha porad a schůzek na různých úrovních. Návrh byl na jejich základě mnohokrát přepracováván a pozměňován. Jeho poslední verze byla předána 28.11.2002 po ukončení a zohlednění meziresortního připomínkového řízení.

Základem pro legislativní práce bylo přesné vymezení lososových a kaprových vod. Došlo k významným posunům ve vybírané variantě vod k vyhlášení, které vyústilo i k změně v koncepci vymezení jednotlivých vod. Bylo vybráno cca 4500 toků III. a vyššího řádu (podle Horton-Strahlera), jejichž povodí zahrnují téměř celé území ČR. V rámci připomínkového řízení byly doplněny toky nižších řádů v místech zvláštního zájmu ochrany rybích populací původních druhů. Do vymezení nebyly zahrnuty drobné méně rozsáhlé hraniční úseky a silně modifikované vodní útvary.

Konečnou verzí je návrh vyhlášení 305 úseků povrchových vod v rozdělení na 174 lososových a 131 kaprových. Byla zpracována GISová vrstva těchto úseků jako důležitý podklad pro další práce na této variantě.

Důležitým výstupem je zavádění standardního monitoringu ve vyhlášených lososových a kaprových vodách. Pro monitoring vymezených rybných úseků povrchových vod v roce 2003 bylo vybráno 595 profilů ze 7 monitorovacích sítí: ČHMÚ, ZVHS a 5 podniků Povodí s.p. Navrženo bylo dalších 63 nových profilů, které budou jednotliví správci povodí provozovat v roce 2003. Spolu s dalšími profily státní sítě ČHMÚ budou poskytovat rozsáhlý soubor informací o stavu lososových a kaprových vod na území ČR.

Byla dořešena problematika oteplených vod návrhem na doplnění monitoringu oteplení o 2 lokality (4 profily). Standardní monitoring oteplených vod ve dvou lokalitách Úpa – Elektrárna Poříčí a Lučina – Nová Huť prokázal znečištění těchto lokalit antropogenním oteplením. Pro stabilní monitoring diurnálního kolísání kyslíku byly na základě měření letošního roku doporučeny pouze 4 profily na Lužnici.

V minulých letech se jako problematické jevílo vyhodnocení ukazatele celkového zbytkového chloru. Byl proto hodnoceny výsledky monitoringu ve státní síti ČHMÚ a zároveň prováděn monitoring vybraných zdrojů – tento rok ČOV a zdravotnických zařízení. Práce budou dále pokračovat.

Byly hodnoceny výsledky standardního monitoringu za dvouletí 2000 –2001 celkem z 452 profilů. V závazných ukazatelích nejčastěji nesplňuje limit hodnota volného amoniaku (22%) a amonných iontů (18%). Ostatní závazné ukazatele vykazují nízká procenta nesplnění. V nezávazných ukazatelích tvoří největší problém ukazatel dusitanů, který nesplňuje limity směrnice 78/659/EHS. Nezávazný parametr BSK5 nesplňuje 48 % hodnocených profilů.

Náklady na celkový monitoring ve všech 658 profilech v rámci rybných vod v roce 2003 byly vyčísleny na základě vyjádření požadavků jednotlivých provozovatelů monitoringu. Celková suma navýšení dosahuje částky 5 500 000,- Kč.